

Käesolev tekst on üksnes dokumenteerimisvahend ning sel ei ole mingit õiguslikku mõju. Liidu institutsioonid ei vastuta selle teksti sisu eest. Asjakohaste õigusaktide autentset versioonid, sealhulgas nende preambulid, on avaldatud Euroopa Liidu Teatajas ning on kättesaadavad EUR-Lexi veebisaidil. Need ametlikud tekstid on vahetult kättesaadavad käesolevasse dokumenti lisatud linkide kaudu

► **B**

KOMISJONI OTSUS,

14. november 2012,

millega kehtestatakse tööstuslike ja asutustes kasutatavate automaatsete nõudepesumasinate pesuvahenditele Euroopa Liidu ökomärgise andmise ökoloogilised kriteeriumid

(teatavaks tehtud numbri C(2012) 8054 all)

(EMPs kohaldatav tekst)

(2012/720/EL)

(ELT L 326, 24.11.2012, lk 25)

Muudetud:

		Euroopa Liidu Teataja		
		nr	lehekülg	kuupäev
► <u>M1</u>	Komisjoni otsus 2014/313/EL, 28. mai 2014	L 164	74	3.6.2014
► <u>M2</u>	Komisjoni otsus (EL) 2016/1796, 7. juuli 2016	L 274	55	11.10.2016

KOMISJONI OTSUS,

14. november 2012,

millega kehtestatakse tööstuslike ja asutustes kasutatavate automaatsete nõudepesumasinate pesuvahenditele Euroopa Liidu ökomärgise andmise ökoloogilised kriteeriumid

(teatavaks tehtud numbri C(2012) 8054 all)

(EMPs kohaldatav tekst)

(2012/720/EL)

Artikkel 1

Tooterühma „Tööstuslike ja asutustes kasutatavate automaatsete nõudepesumasinate pesuvahendid” kuuluvad ühe- ja mitmekomponendilised pesuvahendid, loputusvahendid ja eelleotusvahendid, mis on ette nähtud kutseliste töötajate poolt kasutatavate nõudepesumasinate jaoks.

Kõnealusest tooterühmast on välja jäetud järgmised tooted: kodumajapidamises kasutatavad automaatsete nõudepesumasinate pesuvahendid, meditsiiniseadmete või tööstuslike töövahendite, sealhulgas toiduainetööstuse vahendite pesemiseks ettenähtud spetsiaalsetes pesumasinate kasutatavad pesuvahendid.

Kõnealusest tooterühmast on välja jäetud sellised pihustatavad tootevahendid, mida ei doseerita automaatpumba abil.

Artikkel 2

Selleks et määruse (EÜ) nr 66/2010 alusel saaks anda ELi ökomärgise automaatse nõudepesumasina pesuvahendile, peab see kuuluma käesoleva otsuse artiklis 1 kindlaksmääratud tooterühma „tööstuslike ja asutustes kasutatavate automaatsete nõudepesumasinate pesuvahendid” ja vastama käesoleva otsuse lisas sätestatud kriteeriumidele ning hindamis- ja kontrollinõuetele.

Artikkel 3

Tooterühma „Tööstuslike ja asutustes kasutatavate automaatsete nõudepesumasinate pesuvahendid” kriteeriumid ning nendega seotud hindamis- ja kontrollinõuded kehtivad neli aastat alates käesoleva otsuse vastuvõtmise kuupäevast.

Artikkel 4

Haldusotstarbel omistatakse tooterühmale „Tööstuslike ja asutustes kasutatavate automaatsete nõudepesumasinate pesuvahendid” kood „038”.

Artikkel 5

Käesolev otsus on adresseeritud liikmesriikidele.

LISA

RAAMISTIK**Kriteeriumide eesmärk**

Kriteeriumide abil püütakse eelkõige edendada selliseid tooteid, millel on vähenatud mõju veeökosüsteemidele ja mis sisaldavad vaid piiratud koguses ohtlikke aineid ning mille pesemisvõimet on katsetatud.

KRITEERIUMID

Kriteeriumid on sätestatud järgmiste aspektide jaoks.

1. Mürgine toime veeorganismidele: kriitiline lahjendusmäär (CDV)
2. Biolagunevus
3. Ained ja segud, mille kasutamine on keelatud või lubatud piirangutega
4. Pakendamisinõuded
5. Pesemisvõime (kasutuskõlblikkus)
6. Automaatdoseerimissüsteemid
7. Kasutajale antav teave – ELi ökomärgisel esitatav teave

1) Hindamine ja kontroll**a) Nõuded**

Iga kriteeriumi juures on esitatud konkreetsed hindamis- ja kontrollinõuded.

Kui taotleja peab kriteeriumide täitmise tõenduseks esitama deklaratsioone, dokumente, analüüside aruandeid või muid dokumentaalseid tõendeid, siis eeldatakse, et need võivad pärineda taotlejalt ja/või tema tarnija(te)lt ja/või selle/nende allhankija(te)lt jne.

Võimaluse korral tehakse katsed standardi EN ISO 17025 nõuetele vastavates või samaväärsetes laboratooriumides.

Vajaduse korral võib kasutada ka muid katsemeetodeid kui need, mis on esitatud iga kriteeriumi puhul, tingimusel et taotlust hindav pädev asutus on nende samaväärsust kinnitanud.

I liites viidatakse pesuvahendite koostisainete andmebaasile (DID-loend), millesse on kantud pesuvahendites enim kasutatavad koostisained. Seda andmebaasi kasutatakse kriitilise lahjendusmäära (CDV) arvutamiseks vajalike andmete saamiseks ja koostisainete biolagunevuse hindamiseks. Ainete jaoks, mis ei kuulu DID-loendisse, on antud vajalike andmete väljaarvutamise või ekstrapoleerimise juhised. DID-loendi kõige viimane versioon on esitatud ELi ökomärgise veebisaidil ja pädevate asutuste veebisaitidel.

Vajaduse korral võib pädev asutus nõuda täiendavaid dokumente ja teha sõltumatuid kontrole.

▼B

b) Mõõtmispiirid

Ökoloogiliste kriteeriumidele vastavust nõutakse kõikide tahtlikult lisatud ainete puhul, samuti toormaterjalidest pärinevate lisaainete ja kõrvalsaaduste puhul, mille sisaldus lõppkoostises on vähemalt 0,010 massiprotsenti.

Säilitusainete ja värvainete puhul nõutakse vastavust kriteeriumidele, olenevatest nende sisaldusest.

Eespool osutatud piirnormist suurema sisaldusega aineid nimetatakse koostisaineteks.

2) Pesuühik

Kõnealuse tooterühma puhul väljendatakse pesuühikut grammides ühe liitri pesemislahuse kohta.

Pesuühiku hindamis- ja kontrollinõuded

Pädevale asutusele tuleb teatada toote täielik koostis, näidates ära kaubanime, keemilise nimetuse, CASi numbrit, DID-numbrit, ⁽¹⁾ kasutatava koguse koos veega ja ilma veeta ning iga koostisaine otstarbe ja vormi (olenemata kontsentratsioonist). Pädevale asutusele tuleb esitada toote kujunduse näidis koos doseerimis-soovitustega.

Pädevale asutusele esitatakse iga koostisaine kohta materjaliohutuskaart vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1907/2006 ⁽²⁾.

DID-loendi A-osa ja B-osa on esitatud ELi ökomärgise veebisaidil:

http://ec.europa.eu/environment/ecolabel/documents/did_list/didlist_part_a_en.pdf

http://ec.europa.eu/environment/ecolabel/documents/did_list/didlist_part_b_en.pdf

EUROOPA LIIDU ÖKOMÄRGISE KRITERIUMID**1. kriteerium. Mürgine toime veorganismidele: kriitiline lahjendusmäär (CDV)**

Üksiku aine või mitmekomponendilise süsteemi kriitiline lahjendusmäär (CDV_{krooniline}) ei tohi ületada järgmisi piirnorme (suurima soovitatud doosi puhul):

CDV suurima soovitatud annuse puhul	Pehme vesi	Keskmine	Kare vesi
Toote liik	0–6 °dH	7–13 °dH	> 14 °dH
Eelleotusvahendid	2 000	2 000	2 000
Nõudepesumasinas kasutatavad pesuvahendid	3 000	5 000	10 000
Mitmekomponendiline süsteem	3 000	4 000	7 000
Loputusvahendid	3 000	3 000	3 000

⁽¹⁾ DID-number on koostisaine number DID-loendis (pesuvahendite koostisosade andmebaas) ja seda kasutatakse 1. ja 2. kriteeriumile vastavuse määramisel.

⁽²⁾ ELT L 396, 30.12.2006, lk 1.

▼B

Toote kriitiline lahendusmäär ($CDV_{krooniline}$) arvutatakse järgmise valemi abil, võttes arvesse iga koostisainet i:

$$CDV_{krooniline} = \sum CDV_{(i)} = \sum \frac{mass_{(i)} \times DF_{(i)}}{TF_{krooniline(i)}} \times 1\,000$$

kus:

mass (i) = koostisaine mass soovitatud doosi kohta;

DF = lagunevustegur (degradation factor);

TF = aine kroonilise mürgisuse tegur (toxicity factor) vastavalt DID-loendile.

Tootes sisalduvaid säilitusaineid ja värvaineid võetakse kriitilise lahendusmäära (CDV) arvutamisel arvesse isegi juhul, kui nende sisaldus on väiksem kui 0,010 % (100 miljondikku).

Eraldi eeskirjad kehtivad järgmistele ainetele, kuna need ained lagunevad pesemise käigus:

— vesinikperoksiid (H_2O_2) – ei võeta kriitilise lahendusmäära (CDV) arvutamisel arvesse;

— peräädikhape – võetakse arvutustes arvesse äädikhappena.

Hindamine ja kontroll: taotleja esitab toote $CDV_{kroonilise}$ arvutuse. Arvutustabel kriitilise lahendusmäära (CDV) arvutamiseks on esitatud ELi ökomärgise veebisaidil.

Kasutatakse pesuvahendite koostisainete andmebaasis (DID-loend) esitatud parameetrite DF (lagunevustegur) ja TF (mürgisustegur) väärtusi. Kui aine ei kuulu DID-loendisse, arvutatakse parameetrid välja DID-loendi B osa juhiste kohaselt ja lisatakse sellega seotud dokumendid.

2. kriteerium. Biolagunevus

a) Pindaktiivsete ainete biolagunevus

Kõik pindaktiivsed ained peavad olema aeroobsetes ja anaeroobsetes tingimustes biolagunevad.

b) Orgaaniliste ainete biolagunevus

Aeroobsetes tingimustes mittelaguneva (raskesti biolaguneva) (aNBO) ja anaeroobsetes tingimustes mittelaguneva (anNBO) orgaanilise aine sisaldus tootes ei tohi ületada järgmisi piirmäärasid:

aNBO

Toote liik (g/l pesemislahus)	Pehme vesi	Keskmine	Kare vesi
	0–6 °dH	7–13 °dH	> 14 °dH
Eelleotusvahendid	0,4	0,4	0,4
Nõudepesuvahendid / mitmekomponendiline süsteem	0,4	0,4	0,4
Loputusvahendid	0,04	0,04	0,04

anNBO

Toote liik (g/l pesemislahus)	Pehme vesi	Keskmine	Kare vesi
	0–6 °dH	7–13 °dH	> 14 °dH
Eelleotusvahendid	0,4	0,4	0,4
Nõudepesuvahendid / mitmekomponendiline süsteem	0,6	1,0	1,5
Loputusvahendid	0,04	0,04	0,04

▼B

Hindamine ja kontroll: taotleja esitab dokumendid pindaktiivsete ainete lagunevuse kohta ning toote aNBO ja anNBO arvutuse. Arvutustabel aNBO ja anNBO arvutamiseks on esitatud ELi ökomärgise veebisaidil.

Nii pindaktiivsete ainete kui ka aNBO ja anNBO väärtuste puhul tuleb kasutada DID-loendit. DID-loendisse mittekuuluvate koostisainete puhul esitatakse vastavalt I liitele kirjanduse või muude allikate või asjakohaste katsete tulemuste põhjal tõendatud teave selle kohta, et need ained on aeroobsetes ja anaeroobsetes tingimustes biolagunevad.

Pidage meeles, et TAED (tetraatsetüületüleendiamiin) tuleks lugeda anaeroobsetes tingimustes biolagunevaks.

Eespool esitatud nõuetele vastavate dokumentide puudumise korral võib muu kui pindaktiivse aine vabastada anaeroobse biolagunevuse nõude täitmisest, kui on täidetud üks järgmisest kolmest tingimusest:

1. asjaomane aine on kergesti lagunev ja pindadele nõrgalt adsorbeeruv ($A < 25\%$) või
2. asjaomane aine on kergesti lagunev ja pindadelt kergesti desorbeeruv ($D > 75\%$) või
3. asjaomane aine on kergesti lagunev ja ei ole bioakumuleeruv.

Adsorptsiooni/desorptsioonikatsed võib teha vastavalt OECD juhendile 106.

3. kriteerium. Ained ja segud, mille kasutamine on keelatud või lubatud piirangutega

a) Keelatud koostisained

Toote ega ühegi selle koostisesse lisatud segu koostisesse ei tohi kuuluda järgmised koostisained:

- EDTA (etüleendiamiintetraatsetaat);
- lõhnaained;
- aktiivsed klooriühendid;
- APEO (alküülfenoolitoksülaadid) ja APD (alküülfenoolid ja nende derivaadid).

Hindamine ja kontroll: taotleja esitab täidetud ja allkirjastatud vastavusdeklaratsiooni.

b) Ohtlikud ained ja segud

Vastavalt määruse (EÜ) nr 66/2010 (ELi ökomärgise kohta) artikli 6 lõikele 6 ei sisalda toode ükski selle koostisosa aineid, mis vastavad järgmiste ohu- või riskilausestega klassifitseerimise tingimustele vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1272/2008⁽¹⁾ või nõukogu direktiivile 67/548/EMÜ,⁽²⁾ ega sisalda aineid, millele on osutatud määruse (EÜ) nr 1907/2006 artiklis 57. Järgmised riskilausest kehtivad ainetele üldiselt. Kui koostisosade kohta ei ole võimalik teavet saada, kohaldatakse segude klassifitseerimise eeskirju.

⁽¹⁾ ELT L 353, 31.12.2008, lk 1.

⁽²⁾ EÜT 196, 16.8.1967, lk 1.

▼B

Ohulausete loetelu:

Ohulause (1)	Riskilause (2)
H300 Allaneelamisel surmav	R28
H301 Allaneelamisel mürgine	R25
H304 Allaneelamisel või hingamisteedesse sattumisel võib olla surmav	R65
H310 Nahale sattumisel surmav	R27
H311 Nahale sattumisel mürgine	R24
H330 Sissehingamisel surmav	R23/26
H331 Sissehingamisel mürgine	R23
H340 Võib põhjustada geneetilisi defekte	R46
H341 Arvatavasti põhjustab geneetilisi defekte	R68
H350 Võib põhjustada vähktõbe	R45
H350i Sissehingamisel võib põhjustada vähktõbe	R49
H351 Arvatavasti põhjustab vähktõbe	R40
H360F Võib kahjustada viljakust	R60
H360D Võib kahjustada loodet	R61
H360FD Võib kahjustada viljakust. Võib kahjustada loodet	R60/61/60–61
H360Fd Võib kahjustada viljakust. Arvatavasti kahjustab loodet	R60/63
H360Df Võib kahjustada loodet. Arvatavasti kahjustab viljakust	R61/62
H361f Arvatavasti kahjustab viljakust	R62
H361d Arvatavasti kahjustab loodet	R63
H361fd Arvatavasti kahjustab viljakust. Arvatavasti kahjustab loodet	R62-63
H362 Võib kahjustada rinnaga toidetavat last	R64
H370 Kahjustab elundeid	R39/23/24/25/ 26/27/28
H371 Võib kahjustada elundeid	R68/20/21/22
H372 Kahjustab elundeid pikaajalisel või korduval kokkupuutel	R48/25/24/23
H373 Võib kahjustada elundeid pikaajalisel või korduval kokkupuutel	R48/20/21/22
H400 Väga mürgine veeorganismidele	R50
H410 Väga mürgine veeorganismidele, pikaajaline toime	R50-53
H411 Mürgine veeorganismidele, pikaajaline toime	R51-53
H412 Ohtlik veeorganismidele, pikaajaline toime	R52-53
H413 Võib avaldada veeorganismidele pikaajalist kahjulikku toimet.	R53

▼ **B**

Ohulause (1)	Riskilause (2)
EUH059 Ohtlik osoonikihile	R59
EUH029 Kokkupuutel veega eraldub mürgine gaas	R29
EUH031 Kokkupuutel hapetega eraldub mürgine gaas	R31
EUH032 Kokkupuutel hapetega eraldub väga mürgine gaas	R32
EUH070 Silma sattumisel mürgine	R39-41
Ülitundlikkust põhjustavad ained	
H334 Sissehingamisel võib põhjustada allergiat, astma sümptomeid või hingamisraskusi	R42
H317 Võib põhjustada allergilist nahareaktsiooni	R43

(1) Määrus (EÜ) nr 1272/2008.

(2) Direktiiv 67/548/EMÜ, mis on kohandatud REACHiga vastavalt direktiivile 2006/121/EÜ ja muudetud direktiivile 1999/45/EÜ.

Pidage silmas, et see kriteerium kehtib ka teadaolevate lagunemissaaduste kohta nagu formaldehüüd toodete puhul, millest eraldub formaldehüüdi.

Eespool esitatud nõuet ei kohaldata selliste ainete ja segude suhtes, mis muudavad töötlemisel oma omadusi (nt kaotavad oma bioloogilise kättesaadavuse, muutuvad keemiliselt nii, et kirjeldatud ohtu enam ei ole).

Lõpptoodet ei tohi märgistada eespool esitatud ohulausetega.

Erandid

Kõnealust nõuet ei kohaldata järgmiste ainete ja segude suhtes:

▼ **M2**

Subtilisiin	H400: Väga mürgine veeorganismidele	R50
	H411: Mürgine veeorganismidele, pikaajaline toime	R50-53
Pindaktiivsed ained kogusisaldusega < 15 % lõpptootes	H400: Väga mürgine veeorganismidele	R50
Pindaktiivsed ained kogusisaldusega < 25 % lõpptootes	H412: Ohtlik veeorganismidele, pikaajaline toime	R52-53
Üksnes säilivuse tagamiseks kasutatavad biotsiidid (*) (ainult vedelikud, mille pH on 2–12 ja toimeaine massiprotsent kuni 0,10)	H331: Sissehingamisel mürgine	R23
	H334: Sissehingamisel võib põhjustada allergia- või astma sümptomeid või hingamisraskusi	R42
	H317: Võib põhjustada allergilist nahareaktsiooni	R43
	H400: Väga mürgine veeorganismidele	R50

▼ **M2**

Ensüümid (**)	H334: Sissehingamisel võib põhjustada allergia- või astma sümptomeid või hingamisraskusi	R42
	H317: Võib põhjustada allergilist nahareaktsiooni	R43
	H400: Väga mürgine veeorganismidele	R50
NTA (trinaatriumnitriolotriatsetaat) lisandina MGDAs (metüülglütsiindiatsetaat) ja GLDAs (dikarboksümetüülglutamiiinhape) (***)	H351: Arvatavasti põhjustab vähktõbe	R40

(*) Erand kehtib ainult 3. kriteeriumi punkti b puhul. Biotsiidid peavad vastama 3. kriteeriumipunktis d esitatud nõuetele.

(**) Sealhulgas valmististes sisalduvad stabilisaatorid ja muud lisaained.

(***) Sisaldus toormaterjalis alla 1,0 % juhul, kui kogusisaldus lõpptootes on alla 0,10 %.

▼ **B**

Hindamine ja kontroll: taotleja esitab sellele kriteeriumile vastavuse tõendamiseks deklaratsiooni, et ühtegi koostisainet ei ole klassifitseeritud ühtegi ohuklassi, mis on seotud eespool loetletud ohulausetega vastavalt määrusele (EÜ) nr 1272/2008, kuivõrd seda saab kindlaks teha vähemalt määruse (EÜ) nr 1907/2006 VII lisas täpsustatud teabe alusel. Kõnealusele deklaratsioonile lisatakse tõendina eespool olevas loendis esitatud ohulausetega seotud asjakohaseid omadusi käsitlev kokkuvõtlik teave koos üksikasjadega, mida on täpsustatud määruse (EÜ) nr 1907/2006 II lisa punktides 10, 11 ja 12 (ohutuskartide koostamise nõuded).

Teavet ainete omaduste kohta võib saada ka muul viisil kui katsetega, näiteks alternatiivmeetoditega, nagu *in vitro* meetodid, kvantitatiivsete struktuuriaktiivsuse mudelitega või kasutades määruse (EÜ) nr 1907/2006 XI lisa kohast ainete rühmitamist või ülekandvat lähenemisviisi. Asjakohaste andmete ühine kasutamine on väga soovitatav.

Esitatav teave peab olema seotud aine või segu vormide või füüsilise olekuga, milles see on lõplikus tootes.

REACH-määruse IV ja V lisas loetletud ainete puhul, mis on registreerimiskohustusest vabastatud vastavalt määruse (EÜ) nr 1907/2006 artikli 2 lõike 7 punktidele a või b, piisab eespool esitatud nõuete täitmiseks sellekohase deklaratsiooni esitamisest.

▼ **M1**

Selliste erandiga hõlmatud pindaktiivsete ainete puhul, mis vastavad ohuklassi H412 kriteeriumidele, esitab taotleja dokumendid nende lagunevuse kohta, viidates DID-loendile. Kui pindaktiivne aine ei ole kantud DID-loendisse, tuleb viidata kirjandusel või muudel allikatel või asjakohaste katsete tulemustel põhinevale teabele, nagu on kirjeldatud I liites.

▼ **B**

c) Määruse (EÜ) nr 1907/2006 artikli 59 lõike 1 kohaselt loetletud ained

Määruse (EÜ) nr 66/2010 artikli 6 lõike 6 kohasest väljajätmisest ei tehta erandit aine puhul, mis on tunnustatud väga kõrge riskiteguriga aineks ja mis on kantud määruse (EÜ) nr 1907/2006 artiklis 59 ettenähtud nimekirja ning mille sisaldus segus on suurem kui 0,010 %.

▼B

Hindamine ja kontroll: väga kõrge riskiteguriga aineks tunnistatud ja määruse (EÜ) nr 1907/2006 artikli 59 kohaselt kandidaatainete loetellu kantud ainete loetelu võib leida veebisaidil http://echa.europa.eu/chem_data/authorisation_process/candidate_list_table_en.asp

Viide loetelule esitatakse taotluse esitamise kuupäevaga. Taotleja esitab pädevale asutusele toote täpse koostise. Samuti esitab taotleja kõnealusele kriteeriumile vastavuse deklaratsiooni koos asjakohaste dokumentidega, nagu materjalitarnijate allkirjastatud vastavusdeklaratsioonid ning asjakohased ainete või segude ohutuskaartide koopiad.

d) Määratletud piiratud kasutusega koostisained – biotsiidid

- i) Toode võib sisaldada üksnes toote säilitamiseks vajalikke biotsiide ainult selleks vajalikus koguses. See ei kehti pindaktiivsete ainete kohta, millele võivad samuti olla biotsiididele iseloomulikud omadused.

Hindamine ja kontroll: taotleja esitab kõikide lisatud biotsiidide kohta materjaliohutuskaartide koopiad koos teabega tootes kasutatud biotsiidide täpse koguse kohta. Biotsiidide valmistaja või tarnija esitab teabe toote säilitamiseks vajaliku biotsiidikoguse kohta.

- ii) Keelatud on pakendil või muul moel väita või vihjata, et tootel on mikroobivastane või desinfitseeriv toime.

Hindamine ja kontroll: taotleja esitab pädevale asutusele igale pakenditüübile kantava teksti ja selle kujunduse ja/või iga pakenditüübi näidise.

- iii) Toode võib sisaldada biotsiide tingimusel, et need ei ole bioakumuleeruvad. Biotsiidi ei peeta bioakumuleeruvaks, kui selle $BCF < 100$ või $\log Kow < 3,0$. Kui nii BCF kui ka $\log Kow$ väärtused on teada, kasutatakse kõrgeimat mõõdetud BCF väärtust.

Hindamine ja kontroll: tootja esitab kõikide lisatud biotsiidide kohta materjaliohutuskaartide koopiad koos teabega nende BCF ja/või $\log Kow$ väärtuste kohta.

e) Värvained

Tootes lubatakse kasutada värvaineid, mis ei ole bioakumuleeruvad. Toiduainetes kasutamiseks heakskiidetud värvainete puhul ei ole vaja esitada tõendeid võimaliku bioakumuleerumise kohta. Värvainet ei peeta bioakumuleeruvaks, kui selle $BCF < 100$ või $\log Kow < 3,0$. Kui nii BCF kui ka $\log Kow$ väärtused on teada, kasutatakse kõrgeimat mõõdetud BCF väärtust.

Hindamine ja kontroll: taotleja esitab kõikide lisatud värvainete kohta materjaliohutuskaartide koopiad koos tõendusmaterjaliga, et värvaineid on lubatud kasutada toiduainetes.

f) Ensüümid

Ensüümid peavad olema kas vedelal kujul või tolmuwabade graanulitena. Ensüümid ei tohi sisaldada tootmisprotsessist pärinevaid mikroorganisme.

Hindamine ja kontroll: taotleja esitab kõikide lisatud ensüümide kohta materjaliohutuskaartide koopiad koos tõendusmaterjaliga, et ensüümid on vabad mikroorganismijääkidest.

▼ B

g) Fosfor

Fosfaatide ja muude fosforiühendite üldsisaldus tootes ei tohi ületada tabelis esitatud piirväärtusi; väärtused on arvutatud fosfori grammidena liitri vee kohta.

Fosfori arvutustes kasutatakse suurimat soovitatud kogust.

Toote liik Fosforit (P g l l vee kohta)	Pehme vesi	Keskmine	Kare vesi
	0–6 °dH	7–13 °dH	> 14 °dH
Eelleotusvahendid	0,08	0,08	0,08
Detergendid	0,15	0,30	0,50
Loputusvahendid	0,02	0,02	0,02
Mitmekomponendiline süsteem	0,17	0,32	0,52

Hindamine ja kontroll: taotleja esitab tõendusmaterjalid, et eespool esitatud tabeli piirväärtustest peetakse kinni.

4. kriteerium. Pakendamisnõuded

a) Massi/kasulikkuse suhe (weight-utility ratio, WUR)

Toote massi/kasulikkuse suhe (WUR) ei tohi ületada järgmisi väärtusi:

Toote liik	WUR		
	0–6 °dH	7–13 °dH	> 14 °dH
Pulbrid (g l l pesuvee kohta)	0,8	1,4	2,0
Vedelikud (g l l pesuvee kohta)	1,0	1,8	2,5

Massi/kasulikkuse suhe (WUR) arvutatakse üksnes müügipakendi kohta (sealhulgas korgikapslid, korgid ja käsipumbad/pihustid), kasutades järgmist valemit:

$$WUR = \sum [(W_i + U_i) / (D_i * r_i)]$$

kus:

W_i = pakendikomponendi i mass (g), kaasa arvatud märgis, kui see on võimalik.

U_i = taaskasutamata (toormel põhineva) materjali mass (g) pakendikomponendis i . Kui taaskasutatud materjali osakaal pakendikomponendis on 0 %, siis $U_i = W_i$.

D_i = pakendikomponendis i sisalduvate funktsionaalsete ühikute arv. Funktsionaalne ühik = doos grammides ühe liitri pesuvee kohta.

r_i = ringlussevõtu kordade arv, st kui mitu korda esmast pakendit i kasutatakse samal otstarbel taaskasutamise- või täitmissesteemi kaudu. $r = 1$, kui pakendit samal otstarbel ei taaskasutata. Pakendi taaskasutamise korral määratakse ringlussevõtu kordade arvuks 1, v.a juhul, kui taotleja suudab tõendada suuremat arvu.

Erandid

Selle nõudega ei ole hõlmatud rohkem kui 80 % ulatuses taaskasutatud materjali või rohkem kui 80 % ulatuses taastuvtoorainest plastikut sisaldavad plastik-/paber-/papp-pakendid.

Pakend loetakse taaskasutatuks, kui valmistaja on kogunud pakendi valmistamiseks kasutatud toormaterjali jaotus- või tarbimisetapis. Kui tooraineks on materjali valmistaja tootmisprotsessis tekkinud tööstusjäätmed, ei loeta materjali taaskasutatud materjaliks.

▼B

Hindamine ja kontroll: taotleja esitab toote WUR-näitaja arvutuse. Arvutus-tabel selle arvutamiseks on saadaval ELi ökomärgise veebisaidil. Taotleja esitab täidetud ja allkirjutatud deklaratsiooni müügipakendis sisalduva ring-lusse võetud või taastuvtoorainest saadud materjali protsendimäära kohta pakendis. Pakendi taastäitmise heakskiitmiseks peab taotleja ja/või jaemüüja esitama dokumendid selle kohta, et täitmisvõimalus on turul olemas.

b) Plastikpakend

Plastikpakendiks võib kasutada üksnes selliseid ftalaate, mille riskihindamine on taotluse esitamise ajaks läbi viidud ja mida ei ole liigitatud 3. kriteeriumi punkti b (ja selle kombinatsioonide) alla kuuluvaks.

Ringlusse võtmiseks ettenähtud pakendi eri osade identifitseerimise võimaldamiseks tuleb müügipakendi plastikosad märgistada vastavalt standardi DIN 6120 2. osale või samaväärsetele nõuetele. Seda nõuet ei kohaldata korkide ja pumpade suhtes.

Hindamine ja kontroll: taotleja esitab täidetud ja allkirjastatud vastavusdeklaratsiooni.

5. kriteerium. Pesemisvõime (kasutuskõlblikkus)

Toote pesemisvõime ja kulutõhusus peavad olema rahuldavad. Toode peab vastama kasutajakatsete või tehasesisese katsetamise nõuetele, mis on esitatud II liites.

Hindamine ja kontroll: taotleja esitab pädevale asutusele üksikasjaliku katsearuande koos teabe või dokumentidega. Vt II liide.

6. kriteerium. Automaatdoseerimissüsteemid

Mitmekomponendilisi süsteeme pakutakse koos automaatdoseerimissüsteemide ja kontrollitavate doseerimissüsteemidega.

Selleks et tagada automaatdoseerimissüsteemide puhul doosi õige suurus, peab tootja/tarnija kehtestama tavapäraste kliendikontrollide korra. Kõnealused kliendikontrollid, mis toimuvad märgise kehtivuse ajal vähemal üks kord aastas kõikides kliendikontrolli nimekirja kantud kohtades, peavad hõlmama ka doseerimisseadmete kalibreerimist. Kliendikontrolle võib teha ka kolmas isik.

Kliendikontrolli võib erandolukorras ära jätta, kui selle tegemine osutub vahemaa või tarnemeetodi tõttu võimatuks.

Hindamine ja kontroll: taotleja esitab kirjalikud dokumendid, milles määratakse kindlaks kliendikontrolli teostajad, nende toimumise sagedus ja sisu.

7. kriteerium. Kasutajale antav teave – ELi ökomärgisel esitatav teave

a) Pakendil olev teave/toote teabeleht

Pakendil olev teave ja/või toote teabeleht või sellega samaväärne dokument peab sisaldama järgmisi soovitusi.

— Doseerida vastavalt määrdumisastmele ja vee karedusele. Järgida doseerimisjuhendit.

▼B

— Selle ELi ökomärgisega toote kasutamine ja kasutusjuhendi järgimine aitab vähendada vee saastamist ja jäätmeteket.

b) ELi ökomärgisel esitatav teave

Ökomärgise logo peab olema nähtav ja loetav. ELi ökomärgise kasutamine on kaitstud ELi esmaste õigusaktidega. Toode peab olema varustatud ELi ökomärgise registreerimisnumbri või litsentsinumbriga, mis on loetav ja selgesti nähtav.

Vabatahtlik tekstiväljaga märgis peab sisaldama järgmist:

— vähendatud mõju veeökosüsteemidele;

— ohtlike ainete piiratud sisaldus;

— töövoime testitud.

Vabatahtliku tekstiväljaga märgise kasutamise juhised on esitatud pealkirja all „Ökomärgise logo kasutamise juhised” järgmisel veebisaidil: http://ec.europa.eu/environment/ecolabel/documents/logo_guidelines.pdf

Hindamine ja kontroll (a–b): taotleja esitab toote märgise/toote teabelehe näidise ja deklaratsiooni, mis tõendab vastavust sellele kriteeriumile. Tootel olevad väited peavad olema tõendatud nõuetekohaste katsearuannetega.

I liide

Detergentide koostisainete andmebaas (DID-loend)

DID loend (A-osa) sisaldab teavet detergentide koostisse kuuluvate koostisainete mürgise mõju kohta veekeskkonnale ja nende biolagunevuse kohta. Loend sisaldab teavet suure hulga pesemis- ja puhastusvahendites sisalduvate ainete mürgisuse ja biolagunevuse kohta. Loend ei ole ammendav, kuid DID-loendi B-osas on esitatud suunised, kuidas määrata kindlaks koostisaine parameetrid (nt mürgisustegur (TF) ja lagunevustegur (DF), mida kasutatakse kriitilise lahjendusemäära arvutamiseks) juhul, kui kõnealune aine ei ole kantud DID-loendisse. See loend on vaid üldine teabeallikas ja DID-loendisse kuuluvad ained ei ole ELi ökomürgisega toodetes kasutamiseks automaatselt heaks kiidetud. DID-loend (A-osa ja B-osa) on esitatud ELi ökomürgise veebisaidil.

Kui puuduvad andmed aine mürgise mõju kohta veekeskkonnale ja selle biolagunevuse kohta, võib selle mürgisusteguri (TF) ja lagunevusteguri (DF) hindamiseks kasutada struktuurianaloogiat (samalaadseid aineid). ELi ökomürgiseid välja andev pädev asutus kinnitab selliste struktuurianaloogide kõlblikkuse. Alternatiivselt võib kohaldada halvimat stsenaariumi, kasutades allpool esitatud parameetreid:

Halvim stsenaarium:

Koostisaine	Äge mürgisus			Krooniline mürgisus			Lagundatavus		
	LC50/EC50	SF _(äge)	TF _(äge)	NOEC (*)	SF _{(krooniline) (*)}	TF _(krooniline)	DF	Aeroobne	Anaeroobne
„Nimetus“	1 mg/l	10 000	0,0001			0,0001	1	P	N

(*) Kui kasutamiskõlblike andmeid kroonilise mürgisuse kohta ei leita, on need lahtrid tühjad. Sellisel juhul loetakse, et $TF_{(krooniline)} = TF_{(äge)}$.

Kiire biolagunevuse dokumenteerimine

Kiire biolagunevuse dokumenteerimiseks kasutatakse järgmist meetodit:

- 1) kuni 1. detsembrini 2010 ja üleminekuajaperioodi jooksul alates 1. detsembrist 2010 kuni 1. detsembrini 2015:

direktiivis 67/548/EMÜ, eelkõige selle V lisa osas C4 sätestatud katsemeetodid kiire biolagunevuse dokumenteerimiseks või nendega samaväärsed OECD 301 A–F või ISO katsemeetodid.

Kümnepäevase akna põhimõtet ei kohaldata pindaktiivsete ainete suhtes. Vastuvõetavuse künnis on 70 % direktiivi 67/548/EMÜ V lisa osades C4(A) ja C4(B) osutatud meetodite ja nendega samaväärsete OECD 301 A ning E või ISO katsemeetodite puhul ja 60 % C4-C, C4-D, C4-E ja C4-F meetodite (ja nendega samaväärsete OECD 301 B, C, D ning F või ISO katsemeetodite) puhul;

- 2) pärast 1. detsembrist 2015 ja üleminekuajaperioodi jooksul alates 1. detsembrist 2010 kuni 1. detsembrini 2015:

määruses (EÜ) nr 1272/2008 sätestatud katsemeetodid.

▼B**Anaeroobse biolagunevuse dokumenteerimine**

Standardkatse anaeroobse lagunevuse määramiseks tehakse katsemeetodiga EN ISO 11734, ECETOC nr 28 (juuni 1988), OECD 311 või muu samaväärse katsemeetodiga, kusjuures nõutav täieliku lagunevuse määr anaeroobsetes tingimustes on 60 %. Selle dokumenteerimiseks, et aine 60 % täieliku anaeroobse biolagunevuse määr on saavutatud, võib kasutada ka vastava anaeroobse keskonna tingimuste modelleerimist.

DID-loendisse mittekuuluvate ainete ekstrapoleerimine

Kui koostisaine ei ole kantud DID-loendisse, võib anaeroobse biolagunevuse dokumenteerimiseks toimida järgmiselt:

- 1) Kasutatakse mõistlikku ekstrapoleerimist. Ühe lähteainega saadud tulemusi kasutatakse selle aine struktuurianaloogiks oleva pindaktiivse aine täieliku anaeroobse biolagunevuse määramiseks ekstrapoleerimise abil. Kui teatava pindaktiivse aine (või homologide grupi) puhul on DID-loendi andmetega tõendatud, et aine on anaeroobselt biolagunev, võib oletada, et ka muud samalaadsed pindaktiivsed ained on anaeroobselt biolagunevad (nt C12-15 A 1–3 EO sulfaat [DID nr 8] on anaeroobsetes tingimustes biolagunev, järelikult võib oletada, et ka C12-15 A 6 EO sulfaat on samamoodi anaeroobselt biolagunev). Kui teatava pindaktiivse aine anaeroobne biolagunevus on tõendatud sobiva katsemeetodi abil, võib oletada, et ka muud samalaadsed pindaktiivsed ained on anaeroobselt biolagunevad (nt kirjanduse andmeid, mis kinnitavad alküülestrite ammooniumsoolade gruppi kuuluvate pindaktiivsete ainete biolagunevust, võib kasutada ka muude alküülalähela(te)s estersidemeid sisaldavate kvaternaarse ammooniumsoolade samalaadse anaeroobse biolagunevuse dokumenteerimiseks).
- 2) Tehakse anaeroobse lagunevuse sõelkatse. Kui uus katsetamine on vajalik, tehakse sõelkatse, kasutades meetodit EN ISO 11734, ECETOC nr 28 (juuni 1988), OECD 311 või muud samaväärset meetodit.
- 3) Tehakse lagunevuse katse väikese annusega. Kui on vaja uusi katseid, kuid sõelkatsete puhul esineb eksperimentaalseid raskusi (nt lagunemise aeglustumine uuritava aine mürgisuse tõttu), korratakse katset pindaktiivse aine väikese doosiga, kusjuures lagunemist jälgitakse ¹⁴C-mõõtmismeetodil või keemiliste analüüside abil. Väikese doosi katse puhul võib kasutada OECD 308 (august 2000) meetodit või muud samaväärset meetodit.

II liide

Pesemisvõime (kasutuskõlblikkus)

a) Tehasesisene katsetamine

Tootja katselaborile võib anda toote tõhususega seotud katsete dokumenteerimiseks heakskiidu juhul, kui on täidetud järgmised täiendavad nõuded:

- ökomärgiseid välja andval organisatsioonil peab olema võimalik kontrollida katsete tegemist;
- ökomärgiseid välja andval organisatsioonil peab olema juurdepääs kogu tootega seotud teabele;
- toote tõhususega seotud katset tuleb kirjeldada kvaliteedikontrollisüsteemis.

Taotleja peab esitama dokumendid, millega tõendatakse, et toodet katsetati realistlikes tingimustes:

- a. katsetes kasutati nõusid, millel on selliste toiduainete plekid, mis on tõenäolised asjaomase toote turustuspiirkonnas pestavate nõude puhul;
- b. katsetes kasutati soovitatud doosi, vee karedus vastas turustuspiirkonna vee karedusele, katse tehti kõige madalama soovitatud pesemistemperatuuri juures.

Taotleja peab esitama dokumendid, millega tõendatakse järgmist:

- toote võime eemaldada nõudelt plekid;
- toote võime nõud kuivatada.

Toote katsetamisel saadud tulemusi tuleb võrrelda võrdlustoote katsetamisel saadud tulemustega. Võrdlustootena võib kasutada ükskõik missugust turul saadaolevat tuntud toodet ning katsetatav toode peab olema vähemalt sama tõhus kui võrdlustoode.

b) Kasutajakatsed

1. Katsete tulemused peab esitama vähemalt viis asjaomase toote kasutajate hulgast juhuslikult valitud klienti.
2. Pesemise käik ja pesuvahendi doos peavad olema kooskõlas tootja soovistustega.
3. Katsed peavad kestma vähemalt neli nädalat ja hõlmama vähemalt 400 katsetsükli.
4. Iga katsetes osalev klient peab hindama toote või mitmekomponendilise süsteemi tõhusust, vastates järgmiste näitajatega seotud küsimustele (või allpool esitatud küsimustega sarnastele küsimustele):

- toote võime eemaldada nõudelt plekid;
- toote võime nõud kuivatada;
- kliendi arvamus kliendikontrollide korralduse kohta.

▼B

5. Hinnangu andmisel tuleb kasutada vähemalt kolme vastusevarianti, näiteks „ei ole piisavalt tõhus”, „piisavalt tõhus” või „väga tõhus”. Katsetes osalevate klientide arvamus kliendikontrolle käsitlevate aruannete kohta peab sisaldama vastusevariante „mitterahuldav”, „rahuldav” ja „väga hea”.
6. Vähemalt 80 % vastanutest peab hindama toodet kõikides punktides piisavalt tõhusaks või väga tõhusaks (vt punkt 4) ja olema rahul või väga rahul kliendikontrollide korraldusega.
7. Kõik katsete käigus kogutud algandmed peavad olema varustatud nende saamise täpse kirjeldusega.
8. Katsete tegemise korda tuleb üksikasjalikult kirjeldada.